TROPICAL DISEASES BUREAU LIBRARY.

1549
TROPICAL DISEASES BUREAU
RECEIVED
-7 OCT.

Malaria op de plaats

ENIGE GEWONE OORZAKEN.

Door G. G. Hay, distriktsgeneesheer voor Zoutpansberg.*

Als 'n boer de malaria krijgt, roept hij 'n dokter om hem te genezen. Deze geeft hem medisijn en geeft zekere voorschriften op 't stuk van eten en zo meer. De boer wordt beter en dan is de dokter de beste in 't land. Maar de eigenaardigheid van de zaak is, dat 't nooit bij de boer opkomt om te vragen op welke manier hij aan de ziekte gekomen is. Hij schijnt te denken, dat 't door de Voorzienigheid naar hem gezonden was en dus helemaal in orde. Al die tijd was de informasie in zijn onmiddelike nabijheid en als hij even de dokter gevraagd had, zou die 't hem gezegd hebben. Met malaria meen ik natuurlik koorts. Er zijn vele soorten koorts, maar de gewone soort is malaria en of 'n nu warme of koude koorts is, malaria is 't en 't wordt net op de ene biezondere manier gekregen.

Als de dokter naar de plaats geroepen wordt, weet hij dat 't is om de pasjent te genezen en dit doet hij, want er wordt van hem niets meer gevraagd of verwacht. Wat de vrienden of buren ook zeggen mogen, na 'n paar jaar in 't distrikt geweest te zijn, weet de dokter presies waar de ziekte opgepikt is; aan de tekenen of de strafheid van de ziekte weet hij of 't plaatselik gekregen is of van 'n verafgelegen plek gebracht. Alle mensen zijn

---

*Geschreven voor de Zuid Afrikaanse Anti-Malaria Vereniging, Postbus 2879, Johannesburg, van wie verdere Literatuur ter voorkoming van Malaria op aanvrage kan verkregen worden.

nieuwsgierig, en als de boer gelet had op de dokter, zou hij gezien hebben, dat deze goed heeft rondgekeken. Hij wist, dat de ziekte op de plaats zelf opgedaan was en keek rond naar de oorzaak enkel om zijn eigen nieuwsgierigheid te bevredigen. Hij vertelt 't aan geeneen van de familie omdat zij 't niet wilden weten.

Als 'n beest bosluispest krijgt, sukkelt de konstabel op 'n muil voort (dit is 'n paardeziekte distrikt natuurlik) daarna komt de vee-inspekteur met zijn spider en na hem komt de veearts vergezeld van de magistraat en de groot baas komt van Pretoria om te zien of de kleinbazen behoorlik hun werk doen. Maar de boer, misschien met zuivere hugenotebloed in de aren, is misschien dodelik ziek aan malaria, maar niemand geeft zich de moeite om uit te vinden wat de oorzaak is, ofschoon 't van algemene bekendheid is, dat hij niet nodig had om 't te krijgen.

Iedereen weet nu, dat malaria veroorzaakt wordt door de aanwezigheid van 'n zeker klein organisme in het bloed en dat dit organisme daar gebracht werd door de muskiet. Dat wil zeggen, dat als iemand ziek wordt aan de malaria, dan was er iemand voor hem ziek aan en dat de muskiet 't van deze op hem heeft overgebracht en op zijn beurt werd hij ziek.

De vragen die de dokter zich daarom stelt zijn: wanneer, hoe en waar heeft hij de ziekte gekregen. De antwoorden, zoals die zich voordoen op de zuidafrikaanse plaats zijn weinige en spoedig gegeven.

Waar heeft hij 't gekregen? De grote oorzaak van malaria in dit land is de grote kafferbevolking. In de kralen worden geen voorzorgsmaatregelen genomen en zodoende worden de kinderen besmet en zij dragen de kiemen met zich om tot zij groot worden.

Toen de dokter rondkeek, zag hij de kafferhut vlak naast 't woonhuis

22500631787

en hij wist dadelik dat de besmetting vandaar gekomen was. Indien hij maar iets van die aard liet raden, zou de boer antwoorden, dat de kaffer en de meid, die in die hut wonen bijderhand moeten zijn, wanneer men hen nodig heeft. Maar als de oude heer zijn kaffers 'n kwart mijl verder had gezet, dan was 't zeer waarschijnlik dat hij de ziekte niet gekregen zou hebben.

Maar waarom zich bekommeren? De kaffers van de man waren bijderhand en de familie heeft enige vaardigheid in 't verplegen van zieken; de buren lopen rond met zelfgenoegzaamheid op 't gelaat en elk van hen gelooft, dat 't zijn of haar raad was, die de zieke heeft doorgehaald.

Hoe heeft hij 't gekregen? Aangezien de muskiet de ziekte van de ene persoon op de ander overdraagt, moet de dokter om deze vraag te beantwoorden, naar de woning van de muskiet kijken. Hij weet dat de muskiet in stilstaand water in de grond legt—bij voorkeur in water dat beschaduwd wordt door bosjes of biezen—en zo'n plek wordt er spoedig gevonden.

Net voor de deur of achter 't huis loopt de watervoor. 't Is is niet schoon gemaakt sedert de laatste keer, dat 't verstopt raakte; 't heeft zo weinig val, dat 't water net loopt. Vandaar zijn de grassen waar 't water in kleine plassen staat, vol jonge muskieten.

't Geneesmiddel is eenvoudig—geef de voor meer val en houd de kanten ervan glad.

Misschien was er klei nodig om ergens te pleisteren of om 'n plek in de vloer recht te maken. De plek waar die klei van genomen werd, is nooit weer opgevuld, het water is erin gaan staan en 't is vol muskieten. 'n Paar kruiwagens vol grond of hoogstens 'n paar vrachten gruis zouden genoeg geweest zijn om 't gat op te vullen en de ziekte zou nooit haar verschijning gemaakt hebben.

Of misschien ziet de dokter 'n kleine vlei op enige afstand van de woning Hier is 't water stil en 't is met veel gras en andere planten begroeid en de muskiet is er helemaal thuis. Als de vlei drooggelegd wordt, vormt 't 'n prachtige tuin of nog eenvoudiger: 'n kleine dam met vis erin, maakt 'n mooi gezicht, en de kleine visjes eten de kleine muskieten op!! Ja, maar de kosten! De tjek, die de dokter meegenomen heeft, zou voor de dam betaald hebben.

Waarom heeft hij 't gekregen? Vele mensen krijgen malaria in hun gestel en zolang zij voorzichtig zijn, krijgen zij geen aanval van koorts. Maar als zo'n persoon nat wordt, komt de ziekte te voorschijn.

Bij 't aankomen zag de dokter dat 't gras hoog was om 't huis en merkte verder op dat men op 'n dauwachtige morgen niet eens naar de kraal, de tuin of de stal kon lopen zonder om tamelik nat te worden en dat men in regenachtig weer de hele dag nat moest blijven. Als hij derhalve bevindt, dat de pasjent enkel 'n nieuwe toeval van koorts gehad heeft, dan weet hij, dat 't nat worden tengevolge van 't hoge gras de oorzaak was. Op de vloer van de kraal geworpen, zou 't gras voedsel en mest verschaft hebben; in de tegenwoordige toestand heeft 't de boer 'n geval van koorts bezorgd.

Wijlen koning Edward VII heeft van 'n andere ziekte gezegd: als 't te verhoeden is waarom wordt 't niet verhoed. De boodschap van de mediese gemeenschap aan elke boer in malaria distrikten is: malaria kan voorkomen worden; span al uw krachten in om 't voor 'n paar jaar te keren; de eerste jaren zijn de ergste; elk volgend jaar wordt 't werk minder, maar de uitslag is aan geen twijfel onderhevig—de verbanning van malaria uit uw huis en van uw plaats af.

WELLCOME INSTITUTE
LIBRARY
Coll. welMOmec
Coll. pam
No. WC 750
191*
H41m